

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3678
NO. 194. — ŠTEV. 194.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870
NEW YORK, MONDAY, AUGUST 20, 1934. — PONEDELJEK, 20. AVGUSTA 1934

TELEFON: CHelsea 3-3678
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

GREEN POZIVA DELAVSTVO, NAJ IZTREBI KOMUNISTE

**DOLŽI JIH, DA SO SE VGNEZDILI
V A. F. of L. IN DA DELUJEJO
PO NAROČILU SOVJETOV**

**Predsednik Ameriške Delavske Federacije za deportacijo vseh radikalcev, ki so nepostavno v de-
želi. — Komunisti se poslužujejo gangsterskih
metod. — Filozofija komunizma je v direktnem
nasprotju s filozofijo strokovnega unionizma. —
Komunizem stremi po svetovni revoluciji. —
Johnson ne bo odstopil kot načelnik NRA.**

ATLANTIC CITY, N. J., 18. avgusta. — Predsednik William Green je pozval nocoj Ameriško Delavsko Federacijo, naj se iznebi komunistov. Izjavil je, da komunisti "rujejo naznotraj" po navdilih Sovjetske Unije ter zahteval od delavskega departmента, naj deportira vse komuniste, ki so na nepostaven način dospeli v to deželo.

— Posebno aktivni so izza časa, — je rekel Green, — ko je vlada Združenih držav priznala Sovjetsko unijo. Po njihovem mnenju je osvojitve Am. Delavske Federacije in kontrola nad njo najpriljavnejše orožje za svetovno revolucijo. V lokalnih organizacijah vodijo komunisti vztrajno propagando.

V krznarski industriji se poslužujejo komunisti gangsterskih metod. Na stotine naših dobrih članov so napadli in pretepli. Življenje delavcev, ki so člani A. F. of L., je neprestano v nevarnosti.

Po izjavi, da je filozofija komunizma v odločnem nasprotju s filozofijo strokovnega unionizma, je nadaljeval: — Komunizem je neameriški ter stremi po svetovni revoluciji. V sakem štrajku vidi priliko, da strmoglavni obstoječi red, da izvede revolucijo, uniči kapitalizem in uvede sovjetizem mesto njega. Vse člane organiziranega dela pozivam, naj se z vsemi silami protivijo komunizmu. Dolžnost vsakega člana je braniti sveto stvar strokovnega unionizma.

Po Greenovem zatrdilu je v Združenih državah na tisoče komunistov, ki so prišli nepostavnim potom v deželo ter bi se jih dalo deportirati.

WASHINGTON, D. C., 18. avgusta. — Navzlic predlagani temeljiti reorganizaciji NRA je administrator general Hugh S. Johnson danes izjavil, da bo še vbodoče ostal na svojem mestu in sicer na prošnjo predsednika Roosevelta. Vesel in zadovoljen se je vrnil iz Bele hiše ter rekel častniškim poročevalcem: — Predsednik je dejal, da ne smem pustiti NRA na cedilu. Na vsak način moram ostati na svojem mestu.

Johnson je več kot eno uro razpravljal s predsednikom o reorganizaciji v vodstvu NRA. Vlada namerava nadomestiti administracijo s posebno komisijo, ki bi poslovala nekako tako kot je posloval War Industries Board ali pa kot svet ravnatelj kakšne dobro upravljenе korporacije.

S predsednikom je Johnson razpravljale v splošnih principih, kajti natančni načrt za reorganizacijo še ni gotov.

Johnsonova plača je znašala \$6000, ki mu je bila pa, kakor vsem vladnim uslužbencem skržena za pet procentov. Možak se je že večkrat pritožil, da mu manjka denarja in je hotel resignirati. Ko bo NRA reorganizirana, bo tudi Johnsonu zvišana plača. Pravni zastopnik NRA Donald Richberg ima \$15,000 na leto.

WASHINGTON, D. C., 18. avgusta. — Senator Robert F. Wagner, predsednik zvezne komisije za delavske zadeve, razpravlja v "American Magazine" o položaju, v katerem se nahaja ameriški delavec.

Značilna je njegova ugotovitev, da ni bil dosedaj ameriški delavec pod Rooseveltovo administracijo prav nič na dobičku. Njegova mezda se je zvišala

5 milijonov Nemcev glasovalo proti Hitlerju

BELGIJSKA LETALCA V JUGOSLAVIJI

**Velika bojazen je vlada-
za letalca, ker ponoči ni-
sta pristala. — Letala
sta nad Osjemkom.**

Ljubljana, Jugoslavija, 19. avgusta. — V tukajšnji bližini sta srečno pristala belgijska letalca dr. Max Cosyns in Meere Vanderelst, ki sta se dvignila s svojim balonom 16,000 metrov visoko. Vsi aparati, ki sta jih imela s seboj, so nepoškodovani.

Prejšnja poročila so se glasila:

Zagreb, Jugoslavija, 19. avgusta. — Velika bojazen prevladuje zaradi varnosti dveh belgijskih letalcev, Max Cosyns in Meere Vanderelst, ki sta vprizorila polet v stratosfero in navzlic temu, da je nastala noč, se nista spustila na tla.

Zaradi temne noči in deževja v severnem delu Jugoslavije je balon izginil takoj, ko je preletel jugoslovansko mejo.

Posebno vznemirljivo poročilo je prišlo iz Prage, ki naznanja, da sta letalca ob dveh popoldne sporočila, da se nahajata v nevarnosti. Letalca sta se mogoče v višini zadušila, ker nista imela dovolj kisika.

Splošno je bilo domneveno, da se bosta letalca še pred nočjo vstavila na Bavarskem ali v Švici. Ako sta se letalca spustila na tla, sta mogoče pristala na vrhu kake gore ali na morju, ali pa v kakem gozdu.

Dunaj, Avstrija, 19. avgusta. — Stratosferni balon, s katerim sta odletela belgijska letalca Max Cosyns in Meere Vanderelst iz Hour-Havenne v Belgiji, je ob 11.15 ponoči letal nad Osjemkom na Hrvaškem.

Iz mnogih poročil je mogoče sklepati, da z balonom nekaj ni prav. V Prago je po radio prišlo poročilo, da se letalca nahajata v veliki nevarnosti.

Poveljnik letališča v Gradcu je pošiljal letalcema poročila in jih vabil, da pristane, toda na poročila nista odgovarjala. Letališče je bilo popolnoma pripravljeno za sprejem letalcev. Izvedenci v letalstvu so mnenja, da v gondoli ni vse v redu, ker letalca nista odgovarjala na radijska poročila.

Tudi letališče v Zagrebu je skušalo z letalcema priti v zvezo po radiju, toda ves trud je bil zaman. Nazadnje so videli balon nad Osjemkom; veter ga je gural proti vzhodu z naglico 25 milj na uro. Nad Osjemkom se je nahajal balon v višini 3000 čevljev.

približno za četrtno, pri tem so pa cene življenjskih potrebščin dosti bolj poskočile. Delavec more danes s svojim denarjem dosti manj kupiti kot je pa mogel pred osemnajstimi meseci. Njegov zaslužek je tudi vsled skrajšanja delovnega časa precej prizadet.

Štrajkov je zato tako dosti, ker so delavci prepričani, da bi morali biti po dolgotrajni nezaposlenosti deležni dobičkov, ki jih sedaj gromadijo delodajalci.

Komisija pravi, da se je število nezaposlenih skčilo za en milijon, navzlic temu je pa v deželi še vedno deset milijonov ljudi brez dela in zaslužka.

MUSSOLINI NADZORUJE MANEVRE

**Dve armadi na manevrih.
100,000 vojakov se ve-
žba. — V službo so po-
klicani vsi poslanci.**

Scarperia del Mugello, Italija, 19. avgusta. — Italijanska vlada je opustila vse misli na mir, ko so vsi ministri zamenjali svoje uradniško delo z jeklenimi čeladami in puškami ter šli v "vojno".

Mesto Scarperia del Mugello v Apeninskih alpah je postalo glavni stan vojaškega poveljstva na Mussolinijev ukaz. Mussolini je prišel v glavni stan v soboto ponoči ter je prevzel poveljstvo nad manevri. Tudi kralj bo v nekaj dneh prišel.

100,000 vojakov je odkorakalo na "fronto" in so razdeljeni v dve armadi, rdečo in modro. Obe armadi se bosta "spopadli" ob meji. Boji se bodo vršili do petka, ko bodo manevri zaljubljeni.

Predsednik razsodišča je ministri kot rezervni častniki poveljniki posameznih vojaških oddelkov in tudi poslanci so bili poklicani.

Mussolini bo ostal v glavnem stanu do torka, kateri dan bo odpoval v Florencia, kjer bo imel sestanek z avstrijskim kanclerjem dr. Karlom Schuschniggom. Oba državnika bosta razpravljala o avstrijskem položaju in posebno o varnosti Avstrije.

Italijanska armada je opremljena z vojaškimi avtomobili, ki so nalašč izdelani za kraje, kjer ni cest in dovolj drugih naravnih ovir. Posebno se bo armada večbala v obrambi proti sovražnemu napadu s plini.

ANGLEŠKI PRINC NA BLEDU

Bled, Jugoslavija, 19. avgusta. — Princ Jurij, čerti sin angleškega kralja in star 31 let, je prišel na Bled in javnost domneva, da je prišel ob namenu, da zasnuje po posredovanju kralja Aleksandra grško princezo Marino, 27 let staro hčer grškega princea Nikolaja in princeze Olge.

Princ Jurij je prišel na Bled na povabilo kralja Aleksandra in se nahaja v kraljevi vili ob Blejskem jezeru.

Princ, ki se je z aeroplanom pripeljal na Bled, je večino svojega časa mudi v družbi princeze Marine.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

BOLGARSKA PRIČAKUJE POSLANIKA

**Bolgari se zanimajo za
obnovitev diplomatske
niz odnošajev z Rusijo.
Poslanik bo skušal ob-
noviti zvezo z Jugoslavi-
jo.**

Sofija, Bolgarska, 19. avgusta. — Ves bolgarski narod z velikim zanimanjem pričakuje prihod sovjetskega poslanca, ki bo prišel še pred 15. septembrom.

Do sedaj še ime ruskega poslanika ni bilo objavljeno, toda bo zelo odličen državnik, kajti Rusija spoznava veliko važnost Bolgarske z ozirom na njen strateški položaj, ker je bližnja sosedna Dardanel. Poslanik bo skušal postaviti turško-bolgarsko-jugoslovanski blok, da bo imela Rusija popolno oblast nad Črnim morjem.

Rusija in Turčija sta že zaveznici, toda ni še polnega soglasja med Bolgarsko in Turčijo in Jugoslavija še ni obnovila diplomatskih odnošajev z Rusijo.

Večina Bolgarov z veseljem pozdravlja obnovitev diplomatskih odnošajev z Rusijo, kajti Bolgarska se ima zahvaliti Rusiji, da se je osvobodila turškega jarma, na kar spominja spomenik ruskega carja.

Različne bolgarske vlade so že dolgo skušale približati se Rusiji, toda industrijaletali so tej nameni nasprotovali, ker so se bali, da bi Rusija preveč vplivala na prebivalstvo, ki je nagnjeno h komunizmu. Georgijeva vlada pa se čuti dovolj močno, da bo mogla krotiti komuniste. Bolgarska z obnovitvijo diplomatskih odnošajev z Rusijo pričakuje v gospodarskem o-ziru velik dobiček.

Palaca bivšega ruskega poslanika je dosedaj služila za dom ruskih beguncev, ki pa so sedaj dobili povelje, da palaco izpraznijo in jo prenovljeno pred prihodom poslanika.

SLOVENSKI BASEBALL IGRALEC

Frank Doljack iz Detroit, Mich., je došel v New York, kjer je kot član Detroit Tigers igral z Yankees. V drugi igri v petek so Tigers premagali Yankees v razmerju 2-0. Doljack je nato odpoval s svojimi tovariši v Boston, odkoder se bo vrnil oktobra v New York. Če Detroit Tigers zmagajo v American League — kar se bo najbrž zgodilo, se bodo jeseni spopadli s prvaki National League za svetovno prvenstvo.

MATI RUSKE REVOLUCIJE UMIRA

Praga, Čehoslovanska, 19. avgusta. — Katarina Brekova, ki je znana pod imenom "mati ruske revolucije", je na smrtni postelji. Prvi predsednik ruske republike, Aleksander Kerensky, je odpotoval iz Pariza v Prago.

PREVOZ SREBRA

Southampton, Anglija, 19. avgusta. — Na parnik George Washington je bilo naloženih 40 ton srebra, za prevoz v Združene države. — Srebrro ima vrednost \$6,350,000.

BERLINSKI KROGI SMATRAJO VOLITEV ZA ZELO VELIK USPEH

BERLIN, Nemčija, 19. avgusta. — Pod bičem nazijske vladne propagande je glasovalo danes osemindeset milijonov Nemcev za Hitlerja, pet milijonov je bilo pa toliko pogumnih, da so zapisali na glasovnico pod vprašanje, če naj bo Hitler absolutni diktator Nemčije, — "Ne".

MANČUKUO JE PONOVRNO IZZVALA RUSIJO

**Rusija se mora opravičiti
za napade na železnico.
Kitajska pričakuje voj-
no prihodnje leto.**

Šanghaj, Kitajska, 19. avgusta. — Medtem ko je mančukvanska vlada poslala več protestov ruski vladi, je tudi izjavila, da se z Rusijo ne bo pogajala o nobenem vprašanju, dokler se Rusija zadovoljivo ne opravi za razne dogodke ob meji. Ta izjava pomeni toliko, kot prekinjenje diplomatskih odnošajev med obema državama.

Pri tem pride v poštev streljanje sovjetske obmejne straže na mančukvanske parnike na reki Amur in polet ruskih letalcev čez mančukvansko mejo. Rusija temu nasproti zatrjuje, da ni zakrivila kršenja meje.

Nanking, Kitajska, 19. avgusta. — Navzlic napetemu položaju med Rusijo in Japonsko nankingska vlada ne pričakuje spopada med Rusijo in Japonsko pred letom 1935.

Moskva, Rusija, 19. avgusta. — Štiri dni po naznanilu, da so bila prekinjena pogajanja med Japonsko in Rusijo glede prodaje kitajske vzhodne železnice, je sovjetsko časopisje objavilo podrobnosti o pogajanjih. Iz teh objav je razvidno, da je sovjetska vlada od svoje prvotne zahteve 250,000,000 zlatih rubljev popustila do 56 milijonov zlatih rubljev. Poleg tega je bila Rusija celo pripravljena sprejeti dve tretini plačila v blagu.

Japonska je svojo prvotno ponudbo 20,000,000 zlatih rubljev zvišala na 50,000,000 rubljev in je poleg tega obljubila, da bo izplačala ruske železniške uslužbenec, ki bi vsled prodaje železnice izgubili svoje službe. Navzlic temu, da je Rusija svojo zahtevo znižala za 194,00,000 zlatih rubljev, je Japonska svojo ponudbo zvišala samo za 30,000,000 rubljev.

Medtem pa se nadaljujejo napadi kitajskih roparjev na železniške vlake in mančukvanske in japonske oblasti proti temu niso neke ne ukrenjejo, pri tem pa dolžijo Rusija, da podpira v tem rojare. Vsled tega smatra Rusija te napade za japonsko izzivanje, s katerimi hoče Rusijo prisiliti, da se bolj zniža cena za kitajsko železnico. Rusija, dasi bi se rada rešila te železnice, ki je bila vedno povod za spor med Japonsko in Rusijo, pa železnice noče prodati za slepo ceno, ker bi Japonska, ki pripada rmenemu plemenu, smatrala rusko popustljivost za svojo zmago nad belim plemenom.

Nazijski so upali, da bo glasovalo najmanj devetdeset odstotkov za Hitlerja, vsled česar so precej razočarani.

Proti Hitlerju so glasovali v prvi vrsti komunisti in socialisti, ki bodo najbrž drago plačali svoj pogum. Proti Hitlerju ni v Nemčiji varno nastopati.

Nadalje so nastopili proti njemu katoliki, ker ga mrzijo zaradi preganjanja katoliške cerkve. Poleg tega se je Hitler zameril precejšnjemu številu Nemcev, ker je dal postreliti toliko svojih somišljenikov.

Pri volitvah meseca novembra je dobil Hitler 92 odstotkov glasov, pri današnjih volitvah pa samo 88 odstotkov.

Ko je bil znan izid volitev, so se vrstile po vsej Nemčiji velike ovacije na čast "fuhrerja".

OBEŠANJE NAZIJEV V AVSTRIJI

**Vodja pri napadu na ra-
dijsko postajo je bil o-
bešen. — Več drugih ob-
sojenih v ječo.**

Dunaj, Avstrija, 19. avgusta. — Vojaško sodišče je po petdnevni obravnavi izreklo razsodbo nad nazijski, ki so zavzeli dunajsko radio postajo Ravag. Voditelj Johann Domes je bil obsojen na smrt in je bil ob 7.30 popoldne obešen na dvorišču dunajskega sodišča.

Sodišče je dognalo, da Domes ni bil samo voditelj nazijske, ki so zasedli radijsko postajo, temveč da je tudi prišil radio oznanjevalca, da je objavil, da je kancler Dollfuss odstopil.

Druhi Domesovi toarišev ni bilo mogoče obsoditi na smrt, ker jim ni bilo mogoče dokazati, da so odgovorni za smrt enega policista in dveh heimwehrovcev. Vsled tega jih je sodišče obsodilo na do smrtno ječo.

Vojaško sodišče v Inomostu je končalo obravnavo 20 nazijske, ki so bili obdolženi, da so iz Bavarske vtihotapljali orožje zadnje tedne pred nazijsko vtaajo. Voditelj Josef Aberger in njegov pribočnik Hagen sta bila obsojena na smrt. Drugi pa so bili obsojeni na zaporno kazen od 5 do 20 let.

Dunaj, Avstrija, 19. avgusta. — V trdnem sklopu, da stro kaznuje nazijske upornike, ki so krivi smrti kanclerja Dollfussa, je avstrijska vlada obesila devetega nazijskega. 33 let starega Johanna Domesa. Kot vsi, ki so bili zaradi iste krivde obešeni, je tudi Domes junaško korakal pod vislice. Odklonil pa je vsako versko tolažbo.

Rabej je do sedaj pri obešanju zaslužil že \$300, ker za vsako obešanje dobi \$33.

Advertise in
"Glas Naroda"

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank S. Kahan, President L. Benedik, Trezor
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

One year in advance	\$1.00	For New York and vicinity	\$1.00
Three months in advance	\$0.50	For the rest of the U. S.	\$0.75
One month in advance	\$0.15	For the rest of the U. S.	\$0.25
Subscription Yearly	\$6.00		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" is published every day except Sunday and holidays. It is published for the publisher by the printer. The publisher is not responsible for the content of the advertisements. The publisher is not responsible for the content of the advertisements. The publisher is not responsible for the content of the advertisements.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-3575

POSLEDICE SUŠE

Prejšnji teden je deževalo po državah srednjega Zapada. Toda dež je padel prepozno. Letina bo slaba. Živil bo primanjkovalo. To ima poleg naravnega še umeten vzrok: farmerjem ni bilo dovoljeno posejati vsega polja. Program gospodarske obnove ni dovoljeval bogate letine. Cene pridelkom je bila treba zvišati, in vsled tega je morala biti letina pičla.

Profitirstvo je diktiralo omejitve produkcije v času, ko je lakota v milijonih delavskih družin stalni gost.

Možganskemu trstu v Washingtonu, ki je zagovarjal pičlo letino, je nekoč preveč pomagalo.

Večina farmerjev ne bo imela od višjih cen nobenega dobička, kajti njihov pridelek je uničen. Dolg seznam onih, ki so odvisni od vladne podpore, se bo še povečal.

Prihodnja zima bo že šesta in najhujša ne bo zadnja v dolgi depresiji.

Vlada, ki si ne upa dotakniti posvečenega kapitalističnega svetovnega reda, mora popravljati vedno večje grehe tega sistema ter se bolj in bolj dolžiti v namenu, da nahrani milijone ljudi, ki jih je kapitalizem izstradal.

Vprašanje je, kako bo Rooseveltova priljubljenost prestala to težko preizkušnjo. Politik pač ne sme imeti preveč smole, če hoče, da mu je splošna javnost naklonjena.

Število onih, ki so tako srečni, da imajo delo in zaslužek, se v sedanjih razmerah ne bo povečalo. Boriti se bodo morali z novo pošastjo — z višjimi cenami.

Washingtonski izvedenci, ki kakor vremenoslovci že vse vnaprej vedo, so točno izračunali, da koliko se bodo podražile najnujnejše življenjske potrebščine.

Vladni krogi so precej nervozni, kajti pred volitvami ni dobro razpravljati o tem. Po volitvah se pa lahko zgođi karkoli hoče.

V časih moderne tehnike bi se slaba letina ne smela razviti v gospodarsko katastrofo prvega reda.

Nikdar namreč ni naenkrat po vsem svetu suše in slabe letine.

Primanjkljaj v eni deželi bi se prav dalo nadomestiti s preobilico v drugih deželah, če bi te izmenjave tako neizmerno ne oteževal sistem profitirstva s svojimi nacionalnimi omejitvami, carinskimi zidovi in denarnimi manipulacijami.

NAPEDEK V ZATIRANJU PROSTITUCIJE

So panoge delovanja Lige narodov, ki o njih široka javnost prav malo ve. Med te panoge spada tudi delovanje mednarodne komisije za intelektualno sočelovanje, delovanje zdravstvene sekcije LN in delovanje odbora za zatiranje trgovine z dekleti in otroki. Ze samo delovanje odbora za zatiranje te gusne trgovine daje temu odboru vso pravico da obstoji. LN je te dni zopet do prinesla dokaz, kako koristne so njegove nepolitične ustanove. Poseben odbor strokovnjakov za zatiranje trgovine z dekleti in otroki je razpisal anketo v 15 velikih evropskih mestih o prostituciji, posebno pa o vplivu odprave javnih hiš na odpravo prostitucije. 50 članov odbora je bilo zaposlenih pri tej anketi, pomagale so pa tudi privatne organizacije ter mestne in policijske oblasti. Člani tajništva LN so se osebno lotili preiskave v nekaterih evropskih mestih, posebno v Berlinu, Hamburgu, Bremenu, Amsterdamu, Antwerpnu, Varšavi itd.

Odbor stoji na stališču, da je pomenil sistem javnih hiš v bistvu dobro organiziran trg za narodno in mednarodno prodajo deklet in otrok. Odprava javnih hiš sicer ne odstranjuje prostitucije, pač pa jemlje trgovcem z dekleti možnost mastnega zaslužka in prostitutke ni mogoče več tako brezobzirno izkoriščati. LN je storila v odstranjevanju javnih hiš veliko delo mednarodnega pomena. K temu uspehu so pa pripomogle tudi velike izpremembe in napredek v medicini. Vendar je pa nesporno, da ima primerjalna metoda LN, združena z objavo zastarelih sistemov, ki se jih mora ta ali oni narod, to ali ono vlemesto sramovati, v najslabšem primeru enak učinek, kakor stroga mednarodna kontrola. Poleg tega so že nevsiki izvedenci vedno pripravljani pomagati z nasvetom in tehničnimi sredstvi tako, da se uspeh na tem polju pozna na vsem svetu in ne samo v posameznih državah. Iz mednarodne ankete o vplivu odprave javnih hiš je razvidno, da to ni imelo težjih posledic na zdravje ali na javen red narodov. Obласти povsod pozdravljajo ta ukrep in nikjer ni bila izražena želja, da bi javne hiše znova uvedli. Razmere so se izboljšale zlasti, kar se tiče spolnih bolezni. Poleg tega je odprava javnih hiš ugodno vplivala na vzdrževanje javnega reda. Število seksualnih zločinov se ni povečalo. Preiskovalci so obsodili še nedavno uradno odobreno naziranje, da je treba vprašanje prostitucije urediti s pomočjo javnih hiš in da naj bodo prostitutke po potrebi pod zdravniškim in policijskim nadzorstvom. Razlika

med prejšnjimi in sedanjimi razmerami je v tem, da oblasti zdaj ne priznavajo več za potrebno niti umestno tako ali drugače podpirati prostitucijo. Poleg tega je uveden nov režim enakopravnosti žensk in moških, ki je stari režim odklanjal. Četudi gre samo za prostitutko, priznava oblast, da igra veliko vlogo pri delu za izboljšanje razmer baš za tiste, da gre za človeka. V tem pogledu je zanimivo, da so dosegli v borbi proti prostituciji največje uspehe baš velika mesta, ki so bila v spoštovanju osebnosti prostitutk najdalje. Mesta, kjer so odpravili javne hiše, odnosno uvedli obvezno evidenco prostitutk, so v veliki meri onemogočili povratek teh nesrečnic v pošteno življenje. Pa tudi obvezni zdravniški pregledi niso dosegli takih uspehov, kakor povsem prostovoljen in neopažen režim, opirajoč se bolj na zasebno prizadevanje humanih organizacij, ki delujejo s potrebno diskretnostjo.

Preiskovalci se niso izognili nobenemu sredstvu, da doženejo resnico. Tako so prišli do besede tudi prostitutke same. Neka dmnajša prostitutka je izjavila: "Leta 1921 so nas vrgli na ulico. Tem bolje za nas. Nikoli bi se ne vrnili v javno hišo. Zdaj imam svoj zaslužek, sem samostojna, grem lahko kamor hočem in si izberem moškega, ki ga hočem. V javnih hišah je bilo pa strašno. Samo enkrat na teden smo imele prosto. Bili so dnevi, ko sem morala sprejeti tudi 15 moških, a vendar nisem ničesar zaslužila. Penzija, soba in napitina, to je požrlo vse.

ITALIJANSKA OBRAMBNA POLITIKA IN VOJSKA

Burni dogodki zadnjih dni v Avstriji so obrnili pozornost sveta na italijansko armado. Splošno je znano, da je opravila Italija v zadnjih letih na polju organizacije svoje vojske veliko delo. V pariski "Revue militaire française" izraža major Morel prepričanje, da sili Italijo k oboroževanju in utrjevanju vojaške moči zemljepisna lega in izkušnje iz davne preteklosti. To velja tudi glede koncentracije vojaških sil v severni Italiji blizu meje. Morelov članek je obenem poučen tudi glede temeljev italijanske obrambne politike.

Padška nizina preživlja večjo polovico vsega prebivalstva Italije. Tu je devet desetlin kovinske industrije in tri četrtine vodnih virov električne energije. Velika središča kakor so Milan, Turin in Trst niso nad 50 km od meje. V vsej Italiji je samo trikotnik pri Mantovi edini kraj, odkoder ni pod 100 km do meje ali morske obale. Vse to kaže, kako lahko ranljivo je italijansko ozemlje. V prejšnjih časih je bila Italija skoraj neprenehoma bojišče, kjer so močni sosedje urejevali svoje račune. Še nedavno je segala globoko v italijansko zemljo oblast države, ki je bila gospodar alpskih dežel. Italijansko državno zedinjenje je razmeroma še mlado in tudi to sili Italijo k veliki previdnosti in doslednosti v obrambni politiki.

Italijanski vojak služi 18 mesecev; poprej se pa že temeljito pri-

ROMAN "PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največjim zanimanjem.

\$1.50
(2 KNJIGI)

V zalogiga ima
KNJIGARNA GLAS NARODA
216 West 18th Street
New York, N. Y.

žek, sem samostojna, grem lahko kamor hočem in si izberem moškega, ki ga hočem. V javnih hišah je bilo pa strašno. Samo enkrat na teden smo imele prosto. Bili so dnevi, ko sem morala sprejeti tudi 15 moških, a vendar nisem ničesar zaslužila. Penzija, soba in napitina, to je požrlo vse.

Poročilo, ki ga je dobila LN iz Prage naglašja, da vsi strokovnjaki pozdravljajo zakonske ukrepe iz l. 1923, ker so nove razmere mnogo boljše od starega sistema javnih hiš in sicer tako za javno zdravje, kakor tudi za svobodo in moralo.

30 pehotnih in dveh "naglih" divizij šteje italijanska armada 9 polkov alpecev, en polk tankov, 10 polkov težkega topništva, pet polkov protiletalskih topov poleg topništva v okviru divizij in alpskih polkov.

Če pomislimo še, koliko žrtvuje Italija tudi za svojo vojno morarico, dobimo celotno sliko italijanskega oboroževanja in obrambne politike, ki je temelj sedanjega mednarodnega položaja Italije. Inozemstvo mora torej pozorno motriti razvoj italijanske vojaške moči, ker mora z njo vsak čas računati.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

7. avgusta je v Westmoreland City, Pa., v visoki starosti 92 let let in 5 mesecev, zavedno zatisnila oči Katarina Šust, doma iz Zaljevasi, fara Poljane. V Westmoreland City zapuščala hčer Terezijo Raspotnik, pri kateri je tudi živela. Zapuščala tudi več vnukov in dva pravnuka.

V turek zjutraj je preminul v Clevelandu rojak Lovren Trček, star 67 let, doma iz Velike Ligojne pri Vrhniki. V Ameriko je došel pred 33. leti. Vedno je težko delal po tovarnah, mnogo let v American Steel & Wire Co., zadnja leta pa ga je bolezen popolnoma potrla. Pred tremi leti so mu odrezali eno nogo, letos pa še drugo, in kmalu potem ga je rešila smrt silnega trpljenja. Preminul je v velikem siromaštvu.

SPEAKER RAINEY UMRL

St. Louis, Mo., 19. avgusta. — V tukanjski De Paul bolnišnici je nepričakovano umrl Henry T. Rainey, speaker poslanske zbornice. Star je bil 74 let. Svojo službo v kongresu je prišel leta 1903 kot zastopnik 20. illinoiskega okraja. Zapustil je vdovo in sestro.

DELO DOBI 10 do 15 mož, za delati drva. Gozd je lep in v ravlini. Ako koga veseli, naj pride v Morris, Pa. — Jacob Mikar, Box 83, Morris, Pa.

Cena

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

ENGLISH SLOVENE READER

STANE SAMO

\$2

Narodite ga pri —

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.30	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$18.30	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$44.60	Lir 500
\$12.25	Din. 500	\$82.20	Lir 1000
\$24.25	Din. 1000	\$176.	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljtemo se bolje pogojte.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.—	marajo poslati	\$ 5.75
\$10.—	"	\$10.85
\$15.—	"	\$16.—
\$20.—	"	\$21.—
\$25.—	"	\$26.—
\$30.—	"	\$31.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbine \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

— Pojte notri, pojte notri! — se je drl komedijant na sejmu — in videli boste največjega človeka na svetu. Visok je osem čevljev in osem inčev. Hlače si mora preko glave oblačiti, ker ima tako velika stopala, da jih ne more spraviti skozi hlačnice.

Današnja mladina je precej brihtna ter ima sirje duševno obzorje kot so ga imeli otroci v prejšnjih letih.

Učitelj je predaval nčenčkom o pticah ter jih vprašal, če vedo, katera ptica je največja.

— Noj je največja ptica — so odgovorili soglasno.

S tem je bila seveda njihova modrost končana, obenem pa vzbujena radovednost.

— Gospod učitelj — vpraša mlaček v prvi klopi — ali ležejo noji jajca.

— Seveda — odvrne učitelj. — Noj je vendar ptica in vse ptice ležejo jajca.

Mladi modrijan pa še ni bil zadovoljen.

— Toda na svetu ni dosti nojev? — je hotel vedeti.

— No, prav dosti jih ni, — odvrne učitelj.

— Se mi je zdelo — reče šolarček.

— Čemu se ti je zdelo?

— No, dosti jajc se ubije, ker tako zviška padejo.

Postarna devica je ogledovala fotografijo in ni bila nič zadovoljna z njo.

— Za božjo voljo — je rekla fotografu — saj izgledam na fotografiji najnujnejši deset let starejša kot sem v resnici.

— Nič zato — jo je potolažil fotograf, — se vam pa deset let ne bo treba fotografirati.

Bila je stara blizu štirideset let, pa še vedno lepa, čvrsta in zapejliva.

In sedemnajst let starega sina je imela.

— To je pa moj sin — je prirovedovala sleheznemu, ki jo je hotel poslušati.

— No, zdaj se nama hvalabog dobro godi, toda med vojsko je bilo strašno hudo. Še zdaj ne morem pozabiti tiste nesrečne vojske. Stradanje in pomanjkanje. Oh, koliko sem morala prestati.

— Kaj pa mož? — so jo vprašali.

— Nimam moža in ga tudi nikdar nisem imela.

— Torej je otrok?... —

— Da, otrok je nezakonski.

— Kdo je pa njegov oče?

— Njegov oče je bil zelo imeniten. Menda najimenitnejši, kar jih je bilo kdaj na svetu. Njegovemu očetu so vsepomesti postavili spomenike; v Beogradu, na Dunaju, v Parizu, Londonu in v Washingtonu. Sploh v vseh glavnih mestih. Vsako leto se vrše njemu na čast velike svečanosti. Iz vseh strani romajo ljudje na njegov grob in mu izkazujejo spoštovanje. Ja, saj pravim, moj sin ima jako imenitnega očeta.

Začuden so jo gledali, misleč, da se ji blede.

— Torej je bil nemara general?

— Še vse več je bil. Če bi bil general, bi mu postavili samo v eni deželi spomenik, njemu so ga pa postavili vsepomesti.

— Kdo je bil vendar?

Ponosno se je vzravnila in še bolj ponosna rekla:

— Oče mojega otroka je Neznani vojak...

— Moj Bog, kaj bo — je tarnal trgovca. — Trgovina bo šla k vragu. Vse moje dvajsetletno delo bo zastoj. Tisoč dolarjev mi manjka. Vse noči ne morem spati. To je nekak strašnega.

— No, če je tako — je odvrnil prijatelj — se bo že dalo pomagati. Stopi z menoj v stanovanje.

— Torej mi res hočeš pomagati? — je vprašal obupanec in iskra nade je zažarela v njegovih očeh.

— Seveda. Čemu pa ne? Prijatelju vedno rad pomagam.

Dospevši v stanovanje je do brotnik odšel v stransko sobo.

Trgovca je nestrpno čakal, kdaj se bo vrnil s tisočakom.

Kmalu se je vrnil, toda ne s tisočakom, pač pa z malo stekleničico.

— Na, tukaj imaš. Pet kapljic izpij vsak večer z vodo, pa boš lahko spet, kajti sam vem, kako hudo je, če človek spati ne more.

ISKALCI RADIJA

Mladi kanadski raziskovalec Mitchell Pierce pripravlja novo odpravo v Winnipegu.

Pierce se je, preden je storil aktep za organizacijo odprave, temeljito razgovoril z raziskovalcem Hubartom Wilkinom, ki je hober pomavalec arktičnih razmer, a tudi s kapitanom Woraleym, poveljnikom "Endurance" ne je posvetoval ter ga zainteresiral za svojo ekspedicijo. Z Woraleym sta se celo domenila, da se bosta prihodnje leto našla v polarnem ozemlju, kjer bosta delala akcupaj.

Kanadski raziskovalec je prepričan, da bo odkril nova leišča radija in da jih bo lahko tudi izkoristil, če mu bo uspelo organizirati transport uranove rude z letali.

Na svoji zadnji ekspediciji je odkril geološki strokovnjak, ki je bil v Piercejevi odpravi, novarijta znamenja mogočnih radijskih leišč med Baffinovo deželo in Deaufortskim morjem pri severnem polkolu otokih. Pierce je tudi prepričan, da se mu bo posrečilo organizirati srčni promet proti Orientu in da bo njegova pot za 4000 milj krajša od dosedanje proke.

Ekspedicijska bo odrinila iz Mon-

Poziv!

Izdajanje lista je v svezu s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da se nas naprošajo, da jih počakamo, zaso naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na ročnino točno.

Uprave "G. N."

Izreda. Najprej se bo peljala z ladjo do Baffinove dežele. Tam se bo izkrcala, pretvorila prtljago na kajake in z njimi prodirala proti ledeni barieri Pierce računa, da bo trajala njegova odprava tri leta. Z gmočnimi urodestvi bo podprla podjetje tudi kanadska vlada.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarah. Vseled naše dolgoletne skušnje Vam svetujemo dati najboljša poizkušila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se svažno obrnite na nas za vsa poizkušila.

Mi preskrbimo vse, boditi pranje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, se najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do sadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratna dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj se brošurčica navodila in samostojno Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. ŽABROV:

PRVI VZLET

Poveljnik je z bežnim pogledom objel letališče, za trenutek se ustavil pri vetromeru, stopil k skupini naraščajnikov in zaklical:

"No, Razmahov... Če niste utrujeni in se dobro počutite, potem... le noter!"

Čprav je bil ta kratek stavek navidezno podoben navadnemu povabilu v letalo, kadar so samo naraščajniki spremljali poveljnika Kalvinskega, je kakor razumel Razmahov, da je mišljen z njim pravi "vzlet".

(Od čebelarjev prevzet izraz za označbo prvega samostojnega vzleta novega letala.) To so razumeli vsi naraščajniki in celo strojnik je na mah obstal pred neposlušnim motorjem.

Kako dolgo je hrepenel Razmahov po tem kratkem prvem priznanju svoje zmožnosti. Ko je tako nepričakovano do bil strastno zaželeno povelje, ni mogel obvladati lastnega prekipajočega ponosa in mu je ušlo glasno, po nepotrebnem glasno, predpisano naznanilo:

"Gotov sem, tovariš poveljnik!"

A v istem trenutku se je že zbal, da ne bi zapazil strogi poveljnik njegovo razburjenost in napel vse moči, da bi dodal z

mirnejšim, navadnejšim glasom:

"Saj se izvrstno počutim, Nikolaj Petrovič!"

"No, ... potem le naprej!" — se mu je nasmešnil Kalvinski.

S srečnim smehljajem, ki je kljuboval vsem njegovim napotkom, je stopil Razmahov k letalu, poleg katerega je obstal z razočaranim dolгим obrazom njegov tovariš Milajev.

"Peter, jaz sem na vrsti! Posodi mi tvoja očala, moja niso več za rabo!"

Milajev se je zganil, strgal očelade očala in oprezno posvaril tovariša:

"Ne pozabi pomežiti. Morebiti so zate pretresno napeta."

Razmahov je nataknil očala, pomežiknil z vzradoščenimi očmi, poškilil na desno in levo, da bi ugotovil, ali ni oviran stranski pogled, pa veselo odvrnil: "Ne, hvala, v redu so!"

— in zlezal v letalo.

Od srečnega razburjenja z nekoliko drhtečimi rokami si je zapel okoli pasu širok pilotov jermen in potegnil vzvod. Med tem ko ga je premikal, je samo poiskalo stopalo pogon na nogi ter se je istočasno ozrl po straneh in čez ramo nazaj, da

bi se prepričal, ali pravilno delujejo krmila in "perotke" — "aileroni" — (na nosilni ploskvi nameščena mala prečna krila, ki obvladajo stojljivost letala). Pogledal je, ali je izklopljeno električno stiskalo, porinil kazalec višinomera točno na ničlo, dočim se je z vajeno kretnjo oprijela levica gumbov motornega voditelja.

Razmahov se je potrudil vse pripraviti prav počasi, z navadnim, celo nekoliko mrkim obrazom, dasi mu je poskakovalo srce od breznejeznega navdušenja pri misli: "Zdaj... zdaj bom odrinil!" Ozrl se je na poveljnika in hotel javiti, da je gotov, a Kalvinski je že pristopil sam, ker ga je ves čas na tihem opazoval:

"Vse v redu, Razmahov?" — je vprašal.

"Vse v redu, Razmahov?" — je vprašal.

"Je, tovariš načelnik!"

"No, dobro. Torej poslušajte: navaden vzlet, kratek zagon, kolobar in pristane — višina 300 metrov," — mu je dajal vodja nalogo. "Ne pozabite, da bo letalo bolj plesalo kakor po navadi, ker ste sami, brez potnika. Torej ga morate brzlati. Pri kolobarju je treba

takoj zmanjšati število vijakovih obratov. Mislite tudi na druga letala v zraku! Kozelci so pod kolesi ("kozeleci" — kosi lesa, ki držijo letalo na tleh pri preizkušnji motorja.) Lahko sprožite motor!"

"Torej, tovariš načelnik!"

"Torej ne pozabite, Razmahov: pozor in mirna kri... pa bo vse v redu!" — se je vzpodbudno nasmešnil načelnik in stopil stran od letala.

"Razumem, Nikolaj Petrovič!" — je trdno odgovoril Razmahov, zajel zrak in dodal: "Javljam, da sem gotov!"

Načelnik je dvignil desnico. Razmahov je še enkrat premaknil "perotke". Letalo je v odgovor za spoznanje nagnilo nosilne ploskve, češ da je vse v redu.

"Dam stik!" — je veselo izgovoril zaklical strojnik, ki je spustil roko na vijakovo ploščo.

"Daj stik!" — prav tako glasno, a resno je v istem trenutku odgovoril Razmahov in istočasno priklopil stikalo.

Motor, ki je bil še razgret od prejšnjega leta, je takoj razvil svo brzino. Razmahov mu je polagoma podajal plin, a pazno zasledoval števec obratov. Kazalec se je dvignil do številke 1150 in obstal na mestu. Motor je besno drdral. Letalo je drhtelo in sukalo vzvode, kakor napenja dirkalni konj brzdo, ko da bi se jezilo na kozoletce, ki so ga držali na tleh.

Zatopljen v brnenje motorja, je počakal Razmahov nekoliko sekund, nato pa zmanjšal število obratov ter je motor pohlevno enakomerno zamrmral na malem plinu. Njegov zanesljiv ropot je takoj ugasil ono močno razburjenost, ki se je bila pred petimi minutami polastila letalca.

Razmahov je pokimal, in njegovi tovariši so potegnili kozoletce izpod koles.

Dvignil je desnico, da bi zahteval start.

Dežurni opazovalec je dal dovoljenje z belo zastavico.

Razmahov je spustil očala na nos, jih naravnal, se zadnjeje ozrl, ali se ne spuša kje blizu kako letalo in porinil plinski vzvod naprej.

Motor je veselo zabrnel. Kakor vsi mladi dirkači v sedlu, se je nagnil Razmahov naprej in spržil ves plin.

Motor je zarjovel, zdrdral. Letalo je planilo naprej kakor dirkalni konj, ki začuti, da so spuščene vajeti, in vedno bolj naglo dirjalo po zeleni travniati preprogi. Trenutek pozneje je že rahlo zapustilo tla ter pravilno, samozavestno splavalo v višino.

Bilo je krasno jutro za samostojen izlet.

Solnce je pričelo pripekati. Od morja je že zapihal vetrič, a tako pohleven, da je samo za trenutek večasih nagubal trioglasto zastavo, ki je potem zopet medlo obvisela na letališču.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

VELESILE OB LEDENEM MORJU

Za hrbtom Skandinavije nastaja nova velesila: arktična Rusija. V začetku julija je odpotoval ljudski komisar Plahonov iz Leningrada vzdolž novega Stalinskega prekopa, ki veže Vzhodno morje z Belim morjem. Peljal se je do Murmanska, kjer je našel v nekdanji pušči mestno naselbino z 90.000 prebivalci. V nekaj letih se bo kraj po načrtu razvil v 300.000 duš broječo naselbino. Že danes zidajo masivne hiše iz kamna s poslovnimi prostori in pritličju in s petimi do sedmimi stanovanji pod eno streho. Gradijo se elektrarne in kmalu bo stekel po ulicah tudi tramvaj. V Murmansku kanijo namreč predelavati rude s polotoka Kola, ki jih bodo predelane izvažali. Komisar Plahonov proučuje načrte za nadaljnjo izgradnjo mesta v pristanišče z velikim ladjedelnico. Odtod naj bi šli tovariši rud, lesa in drugih predmetov za izvoz po svetni deloma v Evropo, deloma v Ameriko. Prav to je tudi vzrok tolikih ruskih ekspedicijskih iskanj severovzhodno pasajo, ki bo močno skrajšala pot.

Odkod pa prihajajo množice ljudstva, ki živijo zaenkrat še v zaslišan barakah ter prebijejo zimo za zimo na tej ledeni obali.

skem jambornu. Zrak je bil čist in gost brez vsakega gubanja. Letala so prožno brez naporja švigala v višino in mirno, gladko drsela pri spuščanju. Sinji vzvalovani madeži so oživilji morsk gladino. Želena letališča je posebno prijazno, po do mace pozdravljalo naraščajnike, ki so z ustavljenimi motorji merili izpod neba naravnost v svoja skupinska oporišča. Več ko deset dolgoropih enokrivnikov je brnelo nad letališčem kakor jata pridnih čebel nad dišečim vrtnom. Njih močno kovinsko petje je božalo posluš vsega letališkega osebja od strojniških vajencev, ki spoštljivo pomivajo zvečer letala, pa do letališkega ravnatelja, ki stopa v sleherno letalo tako ravnodušno kakor na navaden voz. Zdelo se je, da ne poslušajo njih pesem samo ljudi okoli hangarjev na startu in v zraku, da se veseli tudi zrak sam, nebo, morje, živo polbarvani poljski klini okrog letališča in celo prijazna, dobrodušna bela zastava vrh jamborna.

Kalvinski je napeto zasledoval proč hiteče letalo. Komaj je pokadil cigareto, je že zopet privlekel tobačnico iz žepa.

Roka, ki je nesla cigareto k ustom, je nenadno obstala in počasi obvisela. Drugi enokrivnik nad onim koncem letališča, ki je bil pred Razmahovom in višje od njega, se je nenadno obrnil, se pričel spuščati; najbrž se je bal, da bo zgrešil pristan ter zdrvel Razmahovu nasproti v smeri onega kolobarja, kjer so krožila vsa ostala letala.

"Kam pa? Ali je znorel?" — je ježno zaklical nekdo med naraščajniki, ki mu je ušla prepet medlo obvisela na letališču.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

kjer vlada deset mesecev na leto zima in imajo samo dva meseca poletja! To so kaznenci, bivši jetniki GPU, zdaj seveda že spokorjeneci. Sami so si morali osnovati pogoje za novo življenje. Napotili so se od ruskega vzhodnega nabrežja do Belega morja. Zgradili so sami Stalinov prekop skozi rusko Karelijo do selišča Sorok ob Belem morju in so prekop izročili prometu v juliju 1933, torej pol leta preden je bilo predvideno. GPU kot delodajalca si je znala izsiliti delo, preden so bili pripravljeni na njegov zaključek. Prekop meri v dolžino nad 227 km in doseže mestoma višino 102 m nad morjem. Delo je torej bilo težavno. Opravilo ga je 130 tisoč kazencev iz vseh delov Rusije, med njimi tudi 10.000 žensk. Vsi so bili telesno krepi ljudje, zato so jim oznanili, da jim bodo pri dobrem obnašanju znižali kazni za eno četrtino. Kaznenci so se smeli go lastnem preudarku uvrstiti v delavske brigade tiste kategorije, ki jim je bolj prijala.

Murmaska obala je skoro vse leto prosta ledu, medtem ko so mnogo bolj na jugu ležeca pristanišča v Rusiji in Finski zaledenela in nesposobna za zasiljevanje ladij. Tako si je sovjetska Rusija nadela krinko humanitosti, ko je apelirala na kaznence. Ti so bili sicer pod vojaškim nadzorstvom, toda ne močnim. Ob težkem delu, ki so ga opravljali dan na dan skozi mesece, so polagoma pozabili na svoje zločine, ki so obstojali večinoma v konfliktech z lokalnimi močniki. V delu so se očitili in vstali k novemu življenju. Pri tem jim je pomagalo mnogo tudi prosvetno delo. V prostem času so namreč poslušali predavanja, imeli so tudi persko družstvo itd. Naposled je vlada razglasila amnestijo: ko je bilo delo dovršeno, je bil 15.000 odpuščen ostanki kazni, 50.000 pa so skrajšali ječo za polovico. Nekateri, ki so pakazali mnogo marljivosti, pa so dale oblasti celo izsolati za tehniške in inženirje. Tako se rekrutira to prebivalstvo iz vseh delov Rusije. Kadar prispe nov transport kazencev, ga mirno odložijo in ne rečejo nič. Puste jih nekaj časa, da gledajo in spoznavajo razmere. Potem se kaznenci sami oprimejo dela in prosijo zaup. V napredu, ki so človeški energiji potrebni v borbi s pridobitvami tehnike, v snežnih viharjih in zimskih polarnih nočeh pobozajo skoro vsi, čemu so bili poslani semkaj. Preobrazijo se v nove ljudi.

V začetku avgusta zapusti motorna ladja pristanišče v Murmansku in se napoti proti bivši Frane Jožefovi, zdaj Nansenovi zemlji. Če je res, da se šele tukaj izgubljajo odtenki toplega Zallivskega toka, kakor to trdijo ruski znanstveniki, če so resnične trditve kolonistov, ki so prezimili na Nansenovi zemlji ter na Wranglovihi otokih in so z lastnimi očmi videli, da je tam celo v največjem mrazu odprto morje, potem je morsk pot v Vzhodno Azijo odkrita. 25. junija se je odpeljal ledolomilec "Liedke" iz Vladivostoka proti Arhangelsku. Njegova naloga je, izsiliti prehod na povratku od vzhoda proti zapadu. Ladjo vodi prof. Vize. In že objavljajo ruske oblasti načrt, po katerem se ba začelo graditi novo pristanišče med Arhangelskom in Beringovim zalivom ob zalivu Či-

ki na 71 stopnji 31 minut severne širine. Luka se bo imenovala Ust Lena ter bo eno izmed središč novega sveta, če smemo verjeti ruski propagandi. Pripravlja se že tudi odprava k severnosibirskemu polotoku Jamali. Naloga te odprave bo iskati staro trgovsko pot iz 16. stoletja okoli nekdanjega mesta Mangaseja, velikega središča trgovine v severni Sibiriji, ki je izginilo iz neznanih vzrokov leta 1662.

Rusija se torej ne krepi samo politično, ampak tudi gospodarsko. Njena ekspanzija postaja z vsakim dnevom intenzivnejša. Ta pritisk že dobro čutijo skandinavski dežele, kmalu pa ga bo čutil tudi ostali svet.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imenujemo v debelih črkah, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laush

COLORADO:

Pueblo, Peter Collig, A. Saffie

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)

Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat

La Salle, J. Spelch

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Jože Zelenc

KANSAS:

Girard, Agnes Močnik

Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND:

Kitzmiller, Fr. Vodopivec

Steyer, J. Černe (za Penna. in W. Va. in Md.)

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stular

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouže

Ely, Jos. J. Peschel

Evelet, Louis Gouže

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Pantan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Gowanda, Karl Strniša

Little Falls, Frank Masle

OHIO:

Barberton, Frank Troha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Maringer, Jacob Resnik, John Slavnik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kunaš

Warren, Mrs. F. Racher

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Ambridge, Frank Jakle

Broughton, Anton Ipavec

Claridge, Anton Jerina

Conemaugh, J. Brezovec

Export, Louis Supančič

Farrel, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamlis

Greensburg, Frank Novak

Johnstown, John Polanta

Krayn, Ant. Tanfelj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Zust

Pittsburgh, J. Pogačar

Presto, F. B. Demšar

Reading, J. Pemtre

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Alisa, Frank Škaf

Sheboygan, Joseph Kakež

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauscher

Diamondville, Joe Bolich

Vašč zastopnik lahko potrdi za evto, katere je prejel. Zastopnik raje kom tople priporočila.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Povesti in Romani:

Agitator (Kermik) broš.	50	Izlet g. Bravška	1,20	Mladih znanstvenikov lastni živ.	75
Andrej Hoffer	50	Izbrani spisi dr. H. Dolca	60	Na različnih potih	40
Benetka voharstva	35	Is tajnosti prirode	50	Notarjev nos, humoreska	35
Belgrajski blest	35	Is modernega sveta, trdo vez.	1,00	Narod, ki izmirja	40
Beli sucesni	40	Izbrani spisi dr. Ivan Menčinger:		Nam vas, II. del, 9 povesti	40
Beli noči, mali junak	60	2 zvezka	1,50	Nova Kraljica, trdo vez	70
Boljšni darovi	35	Igratke, broširano	50	Nala leta, trdo vez	50
Boljši pot na Bledu	30	Igratke	75	Na Indijskih otokih	50
Boljši pot na Šmarini gori	30	Jugle	30	Nali ljudje	40
Canjar:		Janko in Metka (za otroke)	30	Nekaj iz ruske zgodovine	35
Grešnik Lenard, broš.	70	Jermot Zmagovatelj, Med plavci	50	Na krvavih poljanah, Trpljenje in	1,50
Mimo življenja	50	Jutri (Strug) trdo vez	75	Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	35
Moje življenje	75	broš.	60	Onkraj praga	50
Romantično dušo	60	Jurčičevi spisi:		Odkritje Amerike, trdo vezano	50
Balkansko-Turško vojaka	50	Popolna izdaja vseh 10 zvezkov,		mekko vezano	50
Balkanska vojaka, a slikani	75	lepo vezanih	10	Prapelnostne zgodbe	35
Boj in zmaga, povest	30	6 zvezkov: Dr. Zohar — Tugomer		Pastir in zanki	35
Blagajna Velikega vojvode	40	broširano	75	Pater Kajetan	1
Burška vojaka	40	Juan Mecerija (Povesti iz španskega		Pingvinčki otok	50
Beatin domovni	40	življenja	50	Povest o sedmih občanah	50
Carovnica	35	Kako se sem jaz tihaj		Pravica kladiva	50
Cvetina Borogradska	40	(Alešev) I. zvezek	60	Pravica iz Beke (Albrecht)	35
Cebelic	35	Kako sem se jaz tihaj		Pravica zlatar	35
Črtice iz življenja na tistih	35	(Alešev) II. sv.	60	Priljubljeni, povest	35
Drobiz, in rane povesti —		Kako sem se jaz tihaj		Priljubljeni, povest	35
Spisal Miličević	50	(Alešev) III. zvezek	60	Povesti, pesmi v prozi (Bandalina)	1
Dekle Elira	40	Karvška krila, povest iz mladosti		trdo vezano	1
Dalmatinske povesti	35	v Koreji	30	Po strani klobuk	50
Dolga veka	50	Krvav cvetja	30	Plati svona	40
Do Ochrda in Bledja	70	Kmalot pami (Sonca)	60	Priljubljeni, povest	35
Doli z erojcem	50	Kuhinja pri kraljevi gosti nočeli	50	Priljubljeni, povest	35
Dve sili: — Njiva; Starina		Kaj se je Markara sanjalo	25	Priljubljeni, povest	35
(Melko)	50	Kazaki	50	Priljubljeni, povest	35
Devina Orleanina	50	Kritični pot potra Kujavljnika	70	Priljubljeni, povest	35
Duhovni boj	50	Kaj se je izmislil dr. Otis	45	Priljubljeni, povest	35
Dodak je pravil; Marinka in škra-		Levstični strani spisi	50	Priljubljeni, povest	35
tdjaki	40	I. sv. Fanci; Ode in elegije; So-		Priljubljeni, povest	35
Elizabeta	35	notje; Romanot; belebe in		Priljubljeni, povest	35
Fabljole ali otroci v Katakombah	45	legende; Tolmač (Lestik)	70	Priljubljeni, povest	35
Fra Hana Truh	50	5. sv. Silka Lovatka in njegova		Priljubljeni, povest	35
Filozofska zgodba	50	kritika in polemika	70	Priljubljeni, povest	35
Fra Marica	50	Ljubljanska silka, Hitihi lastnik,		Priljubljeni, povest	35
Gospodarska sveta	40	Tugomer, Kupčijski stražnik,		Priljubljeni, povest	35
Gasilica in stari ljubljani	40	Uradnik, Jeseniški doktor, Gostil-		Priljubljeni, povest	35
Grška Mystologia	1	ničar, Klepetanje, Natakarcas,		Priljubljeni, povest	35
Guanji	75	Duhovnik, itd.	60	Priljubljeni, povest	35
Guanv v oblačih	30	Lucifer	1	Priljubljeni, povest	35
Hudič Marjan (Tuhataj)	40	Marjetica	50	Priljubljeni, povest	35
Hektorjev uod	50	Materina trica	50	Priljubljeni, povest	35
Hodvika	40	Moje življenje	75	Priljubljeni, povest	35
Hudič čast, Blage duše, veselotiga	75	Mali Lord	50	Priljubljeni, povest	35
Hodvika (Kmetova)	40	Milijonar brez denarja	75	Priljubljeni, povest	35
Hude Bravde (II. sv.)	35	Murav, križanski deček iz Libe-		Priljubljeni, povest	35
Humoreska, Grotosha in Boticia		na	35	Priljubljeni, povest	35
vezano	50			Priljubljeni, povest	35
broširano	50			Priljubljeni, povest	35

